

[Hauch.]

Sag, og jeg maa dybt beklage, at man øjensynlig ikke har tillagt det nogen nævneværdig Værdi, om de 4 Partier her i Tinget kunde staa enige og samlede om Gennemførelse af Danmarks Riges nye Grundlov. Det har imidlertid ikke været muligt.

Hvad jeg ellers kunde have Lyst til at fremføre i Forbindelse med det Grundlovsforslag, som nu efter alt at dømme vil blive vedtaget i det høje Ting inden saa forfærdelig mange Timer, vil jeg gemme til Sagens tredie Behandling.

Lange: Som det fremgaar af den udførlige Betænkning, mine Meningsfæller og jeg har afgivet, har vi i Udvalget stillet nogle foreløbige Ændringsforslag vedrørende Folkekirkens Stilling og Borgernes Ret i Tilfælde af Ekspropriation.

Vort første Ændringsforslag gik ud paa at sikre Menighedsraadene Ret til at udtale sig, hvis man vilde gennemføre Ændringer i Kirkens indre Forhold, og vi staaer uforstaaende over for Flertallets Afvisning af dette Forslag, saa meget mere som den højtærede Statsministers Udtalelser ved Forslagets første Behandling af os maatte opfattes som relativt velvillige. Man krævede fra vor Side kun — og det Krav, vi stillede, faldt jo nøje sammen med det Krav, der var fremsat af Menighedsraadenes Deputation—, at Menighedsraadene skulde høres, et Krav, som vi ikke forstaaer blev afvist, og som vi ikke synes burde være afvist.

Et andet Ændringsforslag tog Sigte paa at bevare de til Kirken henlagte Midler og at sikre, at Udbyttet af disse alene skulde kunne bruges til Folkekirkens Driftsudgifter. Den Ændring i Forhold til den gældende Grundlov, som det foreliggende Forslag indeholder, afgiver efter vor Mening ingen Sikkerhed for, at Midlerne ikke opspises.

Vort tredie Ændringsforslag tog Sigte paa, at der ved Lov skulde fastsættes Regler om Bidraget til Folkekirken i Tilfælde, hvor den ene af Ægtefællerne udtræder af denne. Det vil jo i hvert Fald i mange Tilfælde være Mandens Udtræden, det drejer sig om, og da Manden er den skattepligtige, saa betyder det i disse Tilfælde, at et Bidrag til Kirken, som betales gennem Kirkeskatten, bortfalder, selv om den øvrige Del af Familien bliver staaende i Folkekirken. Da

imidlertid den højtærede Statsminister i Udvalget, og med Tilslutning af Udvalget, har stillet i Udsigt at faa dette Forhold ordnet gennem den almindelige Lovgivning, har vi taget dette til Efterretning, selv om vi naturligvis langt havde maattet foretrække, at det var blevet ordnet ved en Ændring i det foreliggende Forslag, saaledes at der ikke kan rejses Tvivl om Lovligheden af en saadan Ordning.

Endelig stillede vi et Ændringsforslag, der gik ud paa at give § 78, 2det Stykke, en Affattelse, som sikrede Borgerne en ubetinget, af Regeringens Skøn uafhængig Adgang til Domstolsafgørelse i Tilfælde, hvor — ved en foretagen Ekspropriation — Udmaalingen af Erstatningens Størrelse maatte synes uretfærdig af den, der har maattet give Afkald paa sin Ejendomsret.

Alle disse Ændringsforslag blev imidlertid afvist baade af den højtærede Statsminister og af Udvalgets Flertal. Vi har derfor anset det for formaalsløst at stille disse Ændringsforslag her i Salen, saa meget mere som hele Grundlovsforslaget paa saa mange og saa afgørende Punkter er uantageligt for os. Det af den højtærede Statsminister og Udvalgets Flertal stillede Ændringsforslag til § 78, 2det Stykke, er jo kun en redaktionel Forbedring af det i Folketinget formulerede Forslag, og det kan paa ingen Maade tilfredsstille os, idet det slet ikke løser det Problem, vi ved vort Ændringsforslag havde ønsket løst, fordi vi maa anse det for urimeligt, at det skal være Regeringen, altsaa i Almindelighed den eksproprierende Part, som skal afgøre, om yderligere Prøvelse af, hvorvidt Erstatningsbeløbets Størrelse er rimelig, maa finde Sted. Jeg vil derfor anbefale mine Meningsfæller at afholde sig fra at stemme, naar Ændringsforslaget kommer til Afstemning.

Statsministeren (Staurning): Jeg kan for den Sags Skyld deltage i Beklagelsen over, at det ikke lykkedes at finde Grundlag for en Forstaaelse, der kunde føre til en større Tilslutning til det foreliggende Forslag, end Tilfældet nu er, men over for de Tilbud, om jeg maa kalde det saa, som er givet, har dette ganske naturligt maatte være udelukket. De Indrømmelser, det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (Hauch)